

Sayı : B.17.0.00.SGB.0.10- 610 - 4274 - 22106
Konu : Soru Önergesi

13.11/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İzmir Milletvekili Sayın Rıza TÜRMEK tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/10558 Esas Nolu yazılı soru önergesine verilen cevabi yazımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EK: Soru Önergesi cevabı (... sayfa)

İzmir Milletvekili Sayın Rıza TÜRME'ne Ait 7/10558 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

Ülkemizin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesindeki hakların yaşama geçirilmesi ve taraf devletlerin Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi (ÇHS) ile üstlendikleri yükümlülükleri yerine getirme konusunda kaydettikleri ilerlemeleri incelemek amacıyla ÇHS'nin 43. maddesi çerçevesinde Çocuk Hakları Komitesi oluşturulmuştur. Türkiye, ÇHS'ye 2005 yılında taraf olmuş ve Sözleşmeyi uygulamak için uluslararası ve Anayasa'nın 90. maddesi gereği ulusal yasal yükümlülük altına girmiştir.

Sözleşme'nin 44. maddesi uyarınca Türkiye, Sözleşmeyi imzalayıp, usulüne uygun onaylayarak yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu Sözleşmeye göre üstlenilen sorumlulukların, şayet varsa, yerine getirilmesini etkileyen nedenler ve güçlükler belirtildiği, Türkiye'de Sözleşmenin uygulanması hakkında Komiteyi etraflıca aydınlatacak biçimde yeterli bilginin de bulunduğu raporları iki yıl içinde, daha sonrasında ise beş yılda bir Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri aracılığı ile Komiteye sunmayı taahhüt etmiştir.

Türkiye ikinci ve üçüncü ülke raporlarını birleştirerek yaklaşık on yıllık bir gecikmeyle 2009 yılında sunmuştur. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi 1 Haziran 2012 tarihinde Cenevre'de gerçekleştirdiği 60. oturumu ile Türkiye ülke raporunu Bakanlığımızın liderliğindeki Türk Heyeti ile görüşmüş yüzü aşkın soru sorulmuştur. Sorulara heyetinizin verdiği yanıtlar ve ülke raporunun incelenmesi neticesinde 20 Haziran 2012 tarihinde "Sonuç Gözlemleri" yayınlanmıştır. Sonuç gözlemleri genellikle giriş, kaydedilen ilerleme dahil olumlu yönler, uygulamaya engel olan nedenler ve güçlükler, çocukların hayatına olan olumsuz etkileri nedeniyle endişe veren ve bu sebeple de çözülmesi gereken başlıca konular ve taraf devlete yönelik tavsiyelerden oluşmaktadır.

SORU 1: Sözleşmenin 43. maddesinin 6. paragrafında yer alan ve Sözleşmenin ruhuna uygun olan Türkiye hakkında İngilizce olarak yayınlanan Sonuç Gözlemleri'nin, yine Sözleşme'nin 42. maddesi gereği oluşan yasal yükümlülük gereği ülkemizde hem çocuklara hem de yetişkinlere yaygın biçimde erişilmesini sağlamayı düşünüyor musunuz? Bu konuda bir çalışma var mı? Öngörülen faaliyet planı ve programı nedir?

SORU 2: Sonuç Gözlemlerinin yaygın biçimde erişilmesinin resmi dil ile mümkün olduğunu dikkate alındığında, Sonuç Gözlemlerinin resmi çevirisi yapılmış mıdır? Yapılmadıysa nedeni nedir? Çevirinin yapılmasına dair plan ve program nedir?

CEVAP 1-2: Sözleşme ve sözleşmeye ek ihtiyari protokoller uyarınca hazırlanan tüm ulusal raporlarımızın ve ilgili sonuç gözlemlerinin tercümelemleri, Bakanlığımıza ait <http://www.cocukhizmetleri.gov.tr/tr/html/109/Mevzuat> internet adresinde yayınlanmakta olup tüm vatandaşların kullanımına açıktır. Söz konusu internet adresinde bu güne kadar Sözleşme uyarınca ülkemiz tarafından hazırlanan ulusal raporlar ile 2001 yılında sunumu yapılan ilk ulusal raporumuza dair nihai gözlemler, 2006 yılında sunumu yapılan 1. ek ihtiyari protokole dair sonuç gözlemleri ve 2009 yılında sunumu yapılan 2. ek ihtiyari protokole dair sonuç gözlemleri yayınlanmaktadır. Bununla birlikte ülkemizin birleştirilmiş 2. ve 3. ulusal raporuna ilişkin sonuç gözlemlerinin çevirisi yapılmış olup Bakanlığımızın web sitesinde yakın bir zamanda yayınlanacaktır.

SORU 3:Ülkemiz hakkında yayınlanan sonuç gözlemleri kamuoyuna dağıtıldı mı?

SORU 4: Bakanlığımız tarafından basına veya kamuoyuna yapılan herhangi bir bilgilendirme var mı? Bilgilendirme, sonuç gözlemlerinin tamamı hakkında doğru ve yeterli mi?

SORU 5: Bakanlığımız basına sadece sonuç gözlemlerinin ikinci bölümünü oluşturan kaydedilen ilerlemeye dâhil olumlu yönleri mi dağıttı? Eğer dağıtım sadece bu şekilde yapıldıysa çocukların yüksek yararı ve haklarının yaşama geçirilmesi gözetilmiş midir?

CEVAP 3-4-5: 2012 yılında yayınlanan sonuç gözlemleri Bakanlığımızın web adresinde yayınlanacak olup en kısa sürede kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Bakanlığımızın öncelikleri arasında, özellikle çocuk alanında kamuoyunu bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar yer almaktadır. Toplumun tüm kesimlerinde konuya ilişkin duyarlılık ve farkındalık yaratılması amacıyla, geniş kapsamlı çalışmaların, sivil toplum kuruluşlarının işbirliğinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

SORU 6: Komite'nin 2001 ve 2012 sonuç gözlemlerinde endişe duyduğu alanlar nelerdir? Bunların giderilmesi için öneriler önlemlerin alınmasına dair plan ve program var mıdır? Varsa bu plan ve programlar nelerdir?

CEVAP 6: Ülkemize Dair Sonuç Gözlemleri hali hazırda BM Çocuk Hakları Komitesinin web sayfasında yayınlanmaktadır.

Söz konusu sonuç gözlemlerinde; çocuğa ilişkin bütçe, bilinçlendirme, çocuk koruma sistemi, özürülere yönelik hizmetler, fiziksel şiddet, sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği, acil yardım hatları, çocuklara ilişkin tüm mevzuatta talep edilen değişiklikler, ulusal, bölgesel ve yerel düzeydeki koordinasyon ve stratejiler vb. birçok konuda öneriler yer almaktadır. Komite tarafından gündeme getirilen ve endişe duyulan hususlara ilişkin yapılması gereken çalışmalar Bakanlığımızın koordinesinde ilgili tarafların işbirliği ve katılımıyla gerçekleştirilecektir. Bu amaçla Ulusal Çocuk Hakları Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmış olup yakın bir zamanda uygulamaya geçilmesi planlanmaktadır.

SORU 7: Çocuklar ve ülke raporunun hazırlanmasında yer alan, katkı veren sivil toplum örgütleri sonuç gözlemlerinin yayınlanmasının ardından bilgilendirildi mi? Yaygın bilgilendirme ile ilgili bir plan ve program var mı, varsa nedir?

CEVAP 7: Ülkemizde Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin ve ek ihtiyari protokollerin ulusal düzeyde izlenmesi ve kurumlar arası düzeyde gerekli eşgüdümün sağlanabilmesi için, 2012/9 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile "Çocuk Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu" oluşturulmuştur. Kurulun görevleri arasında, çocuk haklarının korunması, kullandırılması ve geliştirilmesine ilişkin konularda idari ve yasal düzenlemelere ilişkin çalışmalar yapmak ve önerilerde bulunmak; kaydedilen gelişmeler hakkında kamuoyunun aydınlatılması amacıyla yapılacak çalışmaları değerlendirmek, çocuk hakları konusunda alınabilecek önlemlere ilişkin tavsiyelerde bulunmak; çocuk hakları konusunda kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonu sağlamak bulunmaktadır.

Çocuk Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu toplantılarında, ülkemizde çocuk haklarının uygulanması ve uygulamada karşılaşılan sorunlar geniş bir katılımı ile ele alınacak, kamu ve sivil toplum kuruluşları arasında eşgüdümü kolaylaştırıcaktır. Aynı zamanda Kurul tarafından ulusal raporlar, sonuç gözlemleri ve kaydedilen gelişmeler hakkında sektörler arası diyalog kurulması ve kamuoyuna yönelik açıklamalarda bulunulması planlanmakta olup bu yıl içinde Kurulun ikinci toplantısı düzenlenecektir.

SORU 8: Sonuç gözlemlerinin parlamentoda tartışılmasını, tartışmalara konu edilmesini sağlama yükümlülüğünüz yerine getirildi mi? 24. Dönem içinde bu yükümlülüğünüzü yerine getirmeye yönelik bir program var mı, varsa nedir?

CEVAP 8: Ülkemizin Çocuk Haklarına Dair Sonuç Gözlemleri ihtiyaç ve çalışma programına uygun olarak TBMM'de gündeme getirilebilecektir.

SORU 9: Sonuç gözlemlerinin hükümet dışı kuruluşlar tarafından ele alınmasını sağlamaya yönelik bir çalışmanız var mı? Varsa nedir?

SORU 10: İlgili meslek grupları tarafından bilinirliğini sağlamaya yönelik bir çalışma var mıdır, varsa nedir?

SORU 11: Raporda yer verilen teklif ve tavsiyelere ilişkin sivil toplum kuruluşları ile yakın işbirliği içinde izlenmesine yönelik bir çalışma var mıdır?

CEVAP 9-10-11: Ülkemizin Çocuk Haklarına Dair Sonuç Gözlemleri Bakanlığımız, ilgili diğer Bakanlıklar ve tüm kamu kurumlarıyla değerlendirilmekte olup buna göre BM'ye sunulacak bir sonraki periyodik raporumuzun sunumuna kadar, sonuç gözlemlerinde belirtilen eksik yanlara ilişkin gerekli çalışmalar Bakanlığımızın koordinesinde ilgili tarafların işbirliği ve katılımıyla gerçekleştirilecek, ihtiyaç duyulan alanlarda sivil toplum kuruluşları ile gerekli işbirliği çalışmaları yapılacaktır.